

	Центральнуукраїнський державний педагогічний університет імен Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		ІСТОРІЯ СЕРЕДНІХ ВІКІВ			
		Статус дисципліни: <i>нормативна</i>			
Галузь знань	01 «Освіта/ Педагогіка»				
Спеціальність	014 «Середня освіта (Географія)»				
Освітня програма	Середня освіта (Географія та Історія)				
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)				
Форма навчання	денна				
Курс	II курс				
Семестр	4 семестр				
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90	
	Лекційні			20	
	Практичні/семінарські			12	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			58	
Семестровий контроль	залік				
Викладач	Позднякова Інна Сергіївна, к.і.н., доцент кафедри історії України та всесвітньої історії, доцент				
Контактна інформація	pozdneyakova@ukr.net				
Кафедра	кафедра історії України та всесвітньої історії				
Факультет	факультет історії, бізнес освіти та права				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Курс «Історія середніх віків» належить до основних навчальних дисциплін циклу підготовки вчителя історії. Дисципліна відповідає предмету історії середніх віків, який вивчається в школі та є складником сучасної шкільної програми.</p> <p>При викладанні курсу враховуються наступні завдання вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оволодіти основним фактичним матеріалом курсу «Історія середніх віків»; – ознайомитися із сучасними науковими підходами до теорії, методики і методології курсу «Історія середніх віків»; – навчитися працювати з першоджерелами епохи й аналізувати їх; – пройти апробацію вмінь і навичок з предмету в ході шкільної педагогічної практики; – вміти правильно знаходити місце проблем середньовіччя в контексті світової історії. 				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є формування у майбутніх спеціалістів знань, умінь та навичок з питань історичної науки загалом та медієвістики, зокрема.				
Компетентності	<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>ІК Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.</p> <p>ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>				

ФК8 – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та вирішення задач, пов’язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.

ФК15 - здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.

ФК16 - здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їхні ролі в суспільному житті, оцінювати та визначати історичні джерела(пам’ятки).

ФК18 - здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

**Програмні результати
(Чому можна навчитися)**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть: аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень;

- застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів;

- зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

- розширити актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв тощо.

ПРН8 - знає та розуміє історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів; основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРН9 - знає та розуміє історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.

ПРН10 - знає та розуміє історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краснорічний підхід на уроках географії та історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.

ПРН13 – встановлює закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та

країнах, в Україні та її регіонах; пояснює та аналізує суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства;

ПРН20 - Уміє використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний;

ПРН21 - Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками; працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел.

<p>Зміст дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Теми лекцій:</p> <p>Тема 1. Вступ до курсу «Історія середніх віків» (2 год.) Тема 2. Падіння Римської імперії. «Варвари» (2 год.) Тема 3. Франкське суспільство епохи Меровінгів (2 год.) Тема 4. Франкське суспільство епохи Каролінгів (2 год.) Тема 5. Західноєвропейське суспільство класичного середньовіччя (2 год.) Тема 6. Своєрідність історичного розвитку Візантії (2 год.) Тема 7. Хрестові походи (2 год.) Тема 8. Західноєвропейське суспільство в епоху Відродження (4 год.) Тема 9. Виникнення і розвиток капіталістичних відносин (2 год.)</p> <p style="text-align: center;">Теми семінарських занять:</p> <p>Тема 1. Стародавні германці за повідомленнями античних авторів (I ст. до н.е – I ст. н.е.) (4 год.) Тема 2. Зародження процесу феодалізації у франків в епоху Меровінгів (VI–VII ст.) (4 год.) Тема 3. Повсякденне життя Західної Європи в середні віки (2 год.) Тема 4. Середньовічне місто (2 год.)</p> <p style="text-align: center;">Самостійна робота:</p> <p><i>(завдання для самостійного опрацювання частини програмового матеріалу навчальної дисципліни)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Велике переселення народів і утворення варварських королівств (крім франкського). 2. Іконоборча політика візантійських імператорів. 3. Завоювання турками Візантії. 4. Початок державної централізації Франції. 5. Столітня війна. 6. Жакерія. 7. Завершення державно-політичного об'єднання Франції у II пол. XV ст. Виникнення абсолютизму у Франції. 8. Англія до норманського завоювання 9. Норманське завоювання Англії. 10. Реформи Генріха II Плантагенета 11. Повстання Уотта Тайлера. 12. Іспанія під владою мусульманських династій. 13. Реконкіста в Іспанії. 14. Виникнення централізованої держави в Іспанії в XV столітті.
--------------------------------	---

15. Війна «Червоної та Білої троянд». Виникнення абсолютизму в Англії.
16. Повстання Дольчино.
17. Повстання Чомпі та ранній капіталізм у Флоренції.
18. Утворення німецької середньовічної імперії. Боротьба за інвеституру.
19. Соціально-економічний і політичний розвиток Німеччини в XIII-XV ст.
20. Німеччина у XV – на початку XVII ст.
21. Тридцятирічна війна.
22. Італійські війни.
23. Контрреформація в Європі.
24. Реформація в Швейцарії. У. Цвінглі.
25. Походження християнства і оформлення ідеології католицизму в середні віки.
26. Виникнення католицької церкви та її устрій. Ключінійський рух та ідея теократії.
27. Характерні риси західноєвропейської середньовічної культури.
28. Світські напрями у середньовічній західноєвропейській культурі (героїчний епос, рицарська література, міська культура).

Критерії оцінювання роботи студентів

Політика виставлення балів

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації освітнього процесу за кредитно-трансферною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля на семінарському занятті – 10 балів:

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-9	студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує
8-6	студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
5-4	Студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, з помилками.
3-1	студент невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускає помилки

До 2-х балів виставляється студентові, який робив вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляв неточності, старанно працював впродовж заняття, залучався до колективних обговорень. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Виконання самостійної роботи передбачає самостійне вивчення окремих тем та складання колоквиуму – до 40 балів.

Підсумковий (семестровий) контроль

Підсумковою формою контролю з дисципліни «Історія середніх віків» є **залік**. Залік проводиться відповідно до графіку навчального процесу.

	<p>Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів: поточного контролю (60 балів) і самостійної роботи (40 балів).</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Вимоги викладача</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та практичних занять, а також виконання самостійної роботи. 2. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. 3. Якщо студент відсутній з поважної причини, він має можливість здати виконані завдання на консультації.
<p>Інформаційне та матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <p>Балух В., Коцур В. Історія середніх віків: У 2-х т. – Т. 1. Раннє Середньовіччя: курс лекцій. – Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги», 2009. – 496 с.</p> <p>Балух В., Коцур В. Історія середніх віків: У 2-х т. – Т. 2. . Високе і пізнє Середньовіччя: курс лекцій. – Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги», 2010. – 616 с.</p> <p>Балух В. Візантиністика: курс лекцій. – Чернівці: Книги, 2006. – 606 с.</p> <p>Бродель Ф. Что такое Франция? (1986). URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/braud/index.php</p> <p>Василевський В. Лекции по истории Средних веков. – Спб.: Алтея, 2008. – 646 с.</p> <p>Войтович Л., Козак Н., Овсінський Ю., Чорний М. Medium aevum; Середні віки. Підручник для історичних спеціальностей ВУЗів / За ред. Л. В. Войтовича. – Львів: Тріада Плюс, 2010. – 502 с.</p> <p>Доманин А. Крестовые походы : Под сенью креста / А. Доманин. – М. : Центрполиграф, 2003. – 431 с.</p> <p>Іванов К. Многоликое средневековье. – М.: Алетейя, 2001. – 432 с.</p> <p>История средних веков: В 2 т. Учебник / Под ред. С.П.Карпова. – Т 1. – М: Изд-во Моск. ун-та; Изд-во «Высшая школа», 2003. – 640 с.; Т. 2. – 432 с.</p> <p>Острогорський Г. Історія Візантії. – Львів: Літопис, 2002. – 587 с.</p> <p>Крижановська О., Крижановський О. Історія середніх віків: Вступ до історії західноєвропейського Середньовіччя. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2006. – 368 с.</p> <p>Рубель В. Історія середньовічного Сходу: курс лекцій. – К.: Либідь, 1997. – 474 с.</p> <p>Рубель В. А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. – К., 1997.</p> <p>Medievalists.net (Where the Middle Ages Begin) – проєкт, що пропонує добірки книг, статей, фільмів, ТВ-шоу, новин, відео, подкастів з середньовічної історії (https://www.medievalists.net/)</p>